

Република Србија
ВРХОВНИ СУД СРБИЈЕ
Рев 1385/05
01.09.2005. година
Београд

Врховни суд Србије у Београду, у већу састављеном од судија: Драгише Слијепчевића, председника већа, Љилане Ивковић-Јовановић, Слободана Спасића, Надежде Радовић и Николе Станојевића, чланова већа, у парници тужиоца ББ чији су пуномоћници АБ, адвокат и ВВ, против тужене ГГ чији је пуномоћник ДД, адвокат, ради раскида уговора о доживотном издржавању одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Округног суда у Лесковцу Гж бр. 372/05 од 11.3.2005. године, у седници одржаној дана 1.9.2005. године, донео је

Р Е Ш Е Њ Е

УКИДА СЕ пресуда Округног суда у Лесковцу Гж бр. 372/05 од 11.3.2005. године и предмет се враћа Округном суду у Лесковцу на поновно одлучивање.

О б р а з л о ж е њ е

Пресудом Округног суда у Лесковцу Гж бр. 372/05 од 11.3.2005. године одбијена је као неоснована жалба тужиоца и пресуда Општинског суда у Лескову П бр. 624/01 од 3.9.2003. године је потврђена. Овом првостепеном пресудом одбијен је тужбени захтев тужиоца АА као правног следбеника пок. ЋЋ, којим је тражио да се раскине уговор о доживотном издржавању III Р бр. 313/07 од 24.3.1997. године, као и уговор о измени и допуни уговора о доживотном издржавању III Р. бр. 503/98 од 4.6.1998. године закључен између тужене ВВ као даваоца издржавања и сада пок. ЋЋ, као примаоца издржавања. Истом одлуком тужилац је обавезан да туженој плати трошкове поступка од 20.150,00 динара.

Против наведене другостепене пресуде тужилац је благовремено изјавио ревизију због битних повреда одредаба парничног поступка и због погрешне примене материјалног права.

Тужена је дала одговор на ревизију.

Врховни суд је на основу члана 386. савезног ЗПП-а у вези члана 491. ЗПП ("Сл. гл. РС" бр. 125/04), испитао побијану пресуду и нашао да је ревизија основана.

Према утврђеном чињеничном стању тужилац АА и тужена ВВ су рођени брат и сестра. Њихов отац сада пок. ЋЋ закључио је уговор о доживотном издржавању 9.3.1997. године са туженом који је оверен код Општинског суда у Лесковцу Р бр. 313/97 од 24.3.1997. године. Овим уговором је наведено да је прималац издржавања сада покојни ЋЋ одувек живео у породичном домаћинству са даваоцем издржавања туженом ВВ како за време живота његове пок. супруге ЕЕ, мајке странака, тако и после смрти. Уговором је предвиђена обавеза тужене ВВ, као даваоца издржавања према сад пок. ЋЋ као примаоца издржавања да организује живот у економској заједници-обезбеђује исхрану, одевање, одржавање стамбених просторија, да брине о здравственом стању, обезбеђује здравствену заштиту и лекове за примаоца издржавања, а за случај смрти да сада пок. ЋЋ сахрани и даје подушје по месним обичајима. Покојни ЋЋ, примаоц издржавања се обавезао да уступа у својину туженој даваоцу издржавања сву покретну и непокретну имовину наведену у предметном уговору, после своје смрти. Накнадно је закључен уговор о измени и допуни уговора о доживотном издржавању који је оверен код Општинског суда у Лесковцу Р бр. 503/98 од 4.6.1998. године. Покојни ЋЋ који је преминуо __. године до своје смрти живео је у породичној стамбеној згради која је предмет уговора о доживотном издржавању. У истој кући живе тужилац и тужена. Мајка странака преминула је __. године. Покојни ЋЋ је почетком 1998. године оболео, а потпуно је лишен пословне способности решењем Општинског суда у Лесковцу Р бр __ од __. године, због тешког и прогресивног душевног обољења "сенилне деменције". За привременог стараоца сада покојног ЋЋ одређен је његов син-тужилац АА. После смрти пок. ЋЋ тужилац је поднео тужбу 16.2.2001. године којом је тражио раскид предметног уговора о доживотном издржавању и уговора о измени и допуни тог уговора који су закључени између сада покојног ЋЋ и тужене, са разлога што тужена ВВ своје обавезе преузете овим уговорима није извршавала.

На основу тако утврђеног чињеничног стања нижестепени судови су одбили тужбени захтев тужилаца као неоснован.

Првостепени суд своју одлуку заснива на чињеници да нема разлога за раскид уговора због неизвршења уговорних обавеза од стране тужене, јер је тужена као давалац издржавања те обавезе према примаоцу издржавања, оцу странака сада пок. ЋЋ, извршавала.

Другостепени суд је одбио жалбу тужиоца и потврдио првостепену пресуду налазећи да тужилац као законски наследник примаоца издржавања нема право подношења тужбе за раскид уговора о доживотном издржавању са разлога неизвршења уговорних обавеза од стране даваоца издржавања

доживотном подржавању са раскида неизвршава уговорних обавеза од стране даваоца подржавања после смрти примаоца издржавања који ту тужбу за живота није поднео.

Основани су наводи ревизије о погрешној примени материјалног права од стране другостепеног суда.

Тужилац је у жалби изјављеној против првостепене пресуде истицао разлоге тужбе, односно да тужена као давалац издржавања није извршавала своје уговорне обавезе према примаоцу издржавања оцу странака-пок. ЋЋ који произилазе из спорног уговора о доживотном издржавању побијајући супротно утврђење и закључак тог суда на основу кога је одбио тужбени захтев као неоснован.

Другостепени суд је побијану одлуку засновано искључиво на одредби чл. 203. ЗОН-а тако што је закључио да тужилац као законски наследник покојног ЋЋ, умрлог __. године (примаоца издржавања по спорном уговору) нема право да после његове смрти поднесе тужбу којом ће тражити раскид уговора о доживотном издржавању због неизвршавања уговорних обавеза од стране тужене као даваоца издржавања уколико сам прималац издржавања покојни ЋЋ није ту тужбу пре своје смрти већ поднео, истичући да је тужилац тужбу поднео после смрти покојног ЋЋ дана 16.2.2001. године.

Право на раскид уговора о доживотном издржавању због неизвршења уговорних обавеза није лично, већ имовинско право. То значи да у случају када прималац издржавања за живота има право да тражи раскид уговора због неизвршења обавеза друге стране из тог уговора, тада и његови наследници по истом основу могу да траже раскид уговора. Тренутком примаочеве смрти ово право прелази на његове наследнике (законске) и они могу поднети тужбу за раскид тог уговора због наведеног разлога, односно не извршења уговорних обавеза од стране даваоца издржавања и у случају да прималац издржавања за живота такву тужбу није поднео. Чињеница да Закон о наслеђивању посебно не регулише питање раскида уговора о доживотном издржавању због неизвршења уговорних обавеза, не искључује могућност раскида тог уговора из тих разлога, јер се ради о двострано теретном уговору, па се на такву правну ситуацију, осим одредби ЗОН-а, примењују и одговарајуће одредбе ЗОО-а.

Окружни суд је због погрешне примене материјалног права побијану одлуку засновао искључиво на одредбама члана 203. ЗОН-а који се односи на другу правну ситуацију и зато није испитивао разлоге жалбе, што је његова обавеза у смислу члана 365. став 2. савезног ЗПП, због чега побијана другостепена одлука не садржи све што је потребно да би се могла испитати, па је на тај начин учињена битна повреда одредбе чл. 354. став 2. тач. 14. савезног ЗПП, на коју се указује садржином ревизије.

Са наведених разлога, Врховни суд је укинуо побијану другостепену пресуду и предмет вратио Окружном суду у Лесковцу на поновно одлучивање.

У поновном поступку другостепени суд ће у смислу наведене одредбе члана 365. савезног ЗПП-а, испитати првостепену пресуду у границама разлога наведених у жалби и ценити све одлучне разлоге жалбе тужиоца. При тој оцени имаће у виду да тужилац као законски наследник покојног ЋЋ има право да поднесе тужбу за раскид уговора о доживотном издржавању због неизвршења обавезе од стране даваоца издржавања према примаоцу издржавања, као и остале околности утврђене у првостепеном поступку, а затим ће поново одлучити.

Са изложеног, Врховни суд је на основу члана 395. став 2. и члана 394. став 1. савезног ЗПП у вези члана 491. ЗПП ("Сл. гл. РС" бр. 125/04), донео одлуку као у изреци овога решења.

Председник већа

судија,

Драгиша Слијепчевић, с.р.

За тачност отправка

ИЈ